

MÜNASİBƏTLƏRDƏ YENİ STRATEJİ MƏRHƏLƏ

ABŞ-Azərbaycan münasibətlərində rəsmən yeni mərhələ başlayır. Bu əməkdaşlıqda ən mühüm məqam dünyanın super gücünün bölgəmizdəki reallıqları qəbul etməsi, qarşılıqlı hörmət və bərabər hüquqluluq prinsiplərinin üstün tutulması, milli maraqların nəzərə alınmasıdır.

AZAD ƏLİYEV
azad.eliyev@kaspi.az

ABŞ Vitse-prezidenti Cey. Di. Vensin Azərbaycana səfəri son zamanlarda yüksələn xətlə inkişaf edən Bakı-Vaşinqton münasibətlərinin gələcək inkişaf istiqamətlərini ortaya qoydu. Səfər çərçivəsində imzalanan sənədlər, səsləndirilən bəyanatlar və ən əsası, münasibətlərin bir daha strateji tərəfdaşlıq mahiyyəti daşdığına vurğulanması xüsusi diqqət çəkir.

SÜLHƏ VERİLƏN TÖHFƏ

Cey. Di. Vens Azərbaycana səfəri çərçivəsində Prezident İlham Əliyevlə görüşüb, qarşılıqlı maraq doğuran məsələlər ətrafında müzakirələr aparıb. Tərəflər mətbuata birgə bəyanatla da çıxış ediblər. Prezident İlham Əliyev qeyd edib ki, Azərbaycan üçün dünyanın ən qüdrətli ölkəsi - ABŞ ilə strateji tərəfdaş olmaq böyük şərəfdir: “Biz, həmçinin Prezident Trampa, Vitse-prezident Vensə və onların heyətinə Qafqazda sülhə verdikləri töhfəyə görə çox minnətdarıq. Ötən avqustda Ermənistan və Azərbaycan Ağ Evdə Prezident Trampın iştirakı ilə sülh sazişini parafladılar və biz Prezident Trampın, həmçinin şahid kimi imzaladığı Sülh haqqında Birgə Bəyannaməni imzaladıq. Artıq altı aydır ki, biz sülh şəraitində yaşayırıq. Biz sülh içində yaşamağı öyrənirik”.

BİRGƏ BƏYANATDA TRIPP VURĞUSU

Prezident İlham Əliyevin bəyanatında Beynəlxalq Sülh və Rifah naminə Tramp Marşrutu - TRIPP-ə xüsusi vurğu edilməsi heç də təsadüfi deyil. Vaşinqtonda əldə edilmiş razılaşmalar çərçivəsində məhz bu məqam sülh prosesinin sürətli inkişafını şərtləndirən başlıca səbəblərdən idi. Dövlət başçısının da vurğuladığı kimi, “Tramp-Vens administrasiyasının regionumuzdakı söylərinin mühüm nəticələrindən biri Beynəlxalq Sülh və

Rifah naminə Tramp Marşrutu - TRIPP layihəsidir ki, o, nəinki Azərbaycanın iki hissəsini birləşdirəcək, o cümlədən Azərbaycan, Ermənistan və digər qonşuların ərazisi vasitəsilə Asiya ilə Avropanı birləşdirəcək çox etibarlı, təhlükəsiz və böyükmiqyaslı daşımalar dəhlizidir. Beləliklə, regionda sülh sahəsində əldə olunmuş nəticələr gücləndirilir”.

“ABŞ-AZƏRBAYCAN TƏRƏFDAŞLIĞI MÖHKƏM SÜLHƏ APARACAQ”

Vitse-prezident Cey. Di. Vensin bəyanatları isə bu qənaətə gəlməyə əsas verir ki, Vaşinqton da səfərin nəticələrindən və əldə olunan razılaşmalardan məmnundur. Vens bildirib ki, tərəflər arasında Prezident Trampın və Prezident Əliyevin rəhbərliyi ilə daha güclü və daha yaxşı münasibətlər qurulacaq: “Ümidimiz Azərbaycan ilə Ermənistan arasında həqiqətən inanılmaz sülh sazişinin dayanıqlı olmasını mümkün edəcək iqtisadi, təbii sərvətlər, əsas minerallarla bağlı əməkdaşlığın qurulmasıdır. Bilirik ki, toqquşmanın qarşısını alacaq və müharibələrə imkan verməyəcək mühüm məsələlərdən biri iki xalq arasında qarşılıqlı mədəni mübadilələrdir. Onlar birgə çalışanda böyük əmin-amanlıq yaranır və bir-biri ilə mübarizə aparmır. Hazırda sülh sazişi baxımından düşünürəm ki, Prezident

Əliyev həqiqətən böyük təşəkkürə layiqdir”.

Vens bildirib ki, ABŞ ilə Azərbaycan arasında tərəfdaşlıq regionda daha möhkəm sülhə və əmin-amanlığa aparacaq.

Əməkdaşlıq istiqamətlərinin konkretləşdiyi yol xəritəsi

Səfərin ən mühüm məqamlarından biri “Azərbaycan Respublikası Hökuməti ilə Amerika Birləşmiş Ştatları Hökuməti arasında Strateji Tərəfdaşlıq Xartiyası”nın imzalanmasıdır. Sənədə Prezident İlham Əliyev və Cey. Di. Vens imza atıblar. Xartiya ABŞ-Azərbaycan münasibətlərinin gələcək əməkdaşlıq istiqamətlərinin konkretləşdiyi yol xəritəsi kimi qiymətləndirilir. Belə ki, Azərbaycan və ABŞ strateji tərəfdaşlıq çərçivəsində əməkdaşlığın müxtəlif istiqamətləri üzrə birgə işçi qruplar yaradacaq. Bu işçi qruplar iqtisadiyyat və ticarət, enerji, bağlantılar, AI və rəqəmsal inkişaf, təhlükəsizlik və müdafiə daxil olmaqla bir çox sahələr üzrə fəaliyyət göstərəcəklər.

Hərbi-texniki əməkdaşlıq genişləndirilir

Vaşinqtonla əməkdaşlıqda ən mühüm istiqamətlərdən biri təbii ki, müdafiə və hərbi-texniki sahədə əməkdaşlığın qurulmasıdır. Xartiyaya əsasən, ABŞ Azərbaycanla müdafiə və hərbi-texniki sahədə əməkdaşlığı genişləndirir.

Tərəflər müdafiə sənayesi məhsullarının satışı da daxil olmaqla, müdafiə və təhlükəsizlik əməkdaşlığının əhatə dairəsini genişləndirmək niyyətindədirlər. Azərbaycan və ABŞ terrorizm təhdidinə qarşı birgə mübarizə aparmaq öhdəliklərini nəzərə alaraq mövcud antiterror əməkdaşlığını genişləndirməyi planlaşdırırlar. Eyni zamanda, kibertəhlükəsizlik və mühüm infrastrukturun mühafizəsi sahəsində bacarıqların artırılması üzrə əməkdaşlıq nəzərdə tutulur. Tərəflər Azərbaycan Respublikasının mina və digər partlayıcı maddələrlə çirklənmə səbəbindən üzləşdiyi ciddi çətinlikləri nəzərə alaraq, humanitar minatəmizlənmə sahəsində maliyyə dəstəyi və texnologiya ötürülməsi vasitəsilə potensialın artırılmasında əməkdaşlıq etmək niyyətindədirlər.

SÜNİ INTELEKT VƏ REGIONAL BAĞLANTILAR

Azərbaycan və ABŞ hökumətləri iqtisadi artımı gücləndirmək və ikitərəfli biznes mühitini inkişaf etdirmək üçün

də əməkdaşlığa başlayır. Sənəd çərçivəsində tərəflər AI tərəfdaşlıqlarının inkişafını, rəqəmsal infrastruktur və kosmik sənaye sahəsində layihələri təşviq

etməyi planlaşdırırlar. Həmçinin Tədqiqat və İnkişaf (R&D) platformaları, innovasiya körpü proqramları və kibertəhlükəsizlik təşəbbüsləri həyata keçiriləcək. Bu əməkdaşlıq ölkədə texnoloji istedadların inkişafını və transsərhəd rəqəmsal bağlantıların gücləndirilməsini dəstəkləyəcək.

Azərbaycan və ABŞ Trans-Xəzər Nəqliyyat Dəhlizini (Orta Dəhliz) əsas götürərək quru, dəniz və hava nəqliyyatı infrastrukturunun inkişafı, enerji və data bağlantısı, ticarət və tranzitin asanlaşdırılması, gömrük nəzarəti və sərhəd keçidi, beynəlxalq multimodal logistika və digər əlaqəli sahələrdə əməkdaşlıq yolu ilə regional bağlantıları təşviq etmək üçün birgə işləmək niyyətindədir.

Göründüyü kimi, artıq ABŞ-Azərbaycan münasibətlərində rəsmən yeni mərhələ başlayır. Bu əməkdaşlıqda ən mühüm məqam dünyanın super gücünün Azərbaycanın ərazi bütövlüyü və suverenliyini tam olaraq dəstəkləməsi, qarşılıqlı hörmət və bərabər hüquqluluq prinsiplərinin üstün tutulması, qarşılıqlı milli maraqların nəzərə alınmasıdır.